

Motion till riksdagen

2005/06:So15

**av Kenneth Johansson m.fl. (c)
med anledning av prop. 2005/06:60**

Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att obligatoriska hälsoundersökningar för nyanlända invandrare inte bör aktualiseras i direktiven för den i motionen aviserade utredningen eftersom det skulle leda till integritetsintrång som inte står i proportion till de önskade effekterna på smittspårningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av bra tillgänglighet och positivt bemötande i provtagningen.

Motivering

Centerpartiet välkomnar att ett förslag till nationell handlingsplan för arbetet med hiv/aids äntligen förelagts riksdagen. Sverige har jämfört med andra jämförbara länder lyckats bra med att begränsa spridningen av hivviruset. Samtidigt ser vi tendenser till att spridning av sexuellt smittsamma sjukdomar, inklusive hivviruset, nu åter ökar. Åtgärderna för att förhindra spridning måste följaktligen göras mer effektiva. Hiv/aids är en sjukdom som tills vidare måste betraktas som endemiskt förekommande i Sverige och den kräver som sådan stor uppmärksamhet under överskådlig framtid.

I huvudsak ställer sig Centerpartiet bakom de förslag som förs fram i propositionen. Förslaget att tillåta sprutbytesprogram i de landsting som så önskar och som får godkännande av Socialstyrelsen, är något som vi under flera år har verkat för och således välkomnar. Sprutbytesprogram har potential att minska spridningen av sjukdomar som smittar via blod. Samtidigt öppnas en kanal för kontakt mellan missbrukare och hälso- och sjukvården som kan bidra till att minska utanförskap och främja rehabiliteringsprogram.

Fel! Okänt namn på

Tillgång till hälsoundersökningar för nyanlända

Mot bakgrund av att en relativt stor andel av andelen upptäckta fall av hiv-smitta upptäcks hos personer med utländsk bakgrund delar vi uppfattningen att såväl information som möjlighet till hälsokontroll måste erbjudas alla personer som flyttar till Sverige, och välkomnar en utredning. Det bör dock redan nu markeras att syftet ska vara att säkerställa att hälsoundersökningar erbjuds och att funktionella sätt att nå nyanlända med information utvecklas. Det finns stor potential i att få det absoluta flertalet personer som kan tillhöra riskgrupper att inse sitt eget intresse i att undersöka sitt hälsotillstånd. Obligatoriska hälsoundersökningar kan inte väntas mer än marginellt öka effektiviteten i smittspårningen, men skulle ske till priset av integritetskränkningar och risk för att sprida oönskade attityder såväl bland personal som bland de nyanlända. Obligatoriska hälsoundersökningar bör därför inte aktualiseras i direktiven till utredningen, eftersom det skulle leda till integritetsintrång som inte står i proportion till de önskade effekterna på smittspårningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Tillgänglighet till provtagning

Generellt finns det ett behov av att säkerställa en god kvalitet på den offentliga hälso- och sjukvårdens arbete med att förebygga sexuellt överförbara sjukdomar. Det krävs en stor medvetenhet om att människors benägenhet att genomföra t.ex. ett hivtest är starkt beroende av bemötandet och de former under vilka hivtest erbjuds. För många känns det obehagligt att genomföra hivtest på sin vanliga vårdcentral, utan man föredrar att göra det på en särskild mottagning där en viss känsla av anonymitet och sekretess kan skapas. Köer och behov av att boka tid har säkert också en mycket starkare negativ effekt på människors benägenhet att genomföra hiv-test än motsvarande effekt på andra typer av hälsoundersökningar. Det är viktigt att landstingen uppmärksammas på nödvändigheten att säkerställa tillgängliga och bekväma former för personer som vill hiv-testa sig. Vad som ovan anförts om vikten av bra tillgänglighet och positivt bemötande i provtagningen bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 1 februari 2006

Kenneth Johansson (c)

Annika Qarlsson (c)

Jan Andersson (c)

Birgitta Carlsson (c)

Birgitta Sellén (c)

Lars-Ivar Ericson (c)

Margareta Andersson (c)

Sofia Larsen (c)